

SINT-JAN BERCHMANSKERK **van het** **jezuïtenhuis Sint-Michiel**

GESCHIEDKUNDIG OVERZICHT VAN DE KERK

In de apsis achteraan in de kerk herinneren twee gedenkplaten aan de eerste steenlegging in 1908 en de kerkwijding in 1912. Dat doen ook de koperen kruisen die rond de halfzuilen werden aangebracht.

Na het Tweede Vaticaans Concilie en de daarop volgende liturgische hervormingen werden in 1968 enkele veranderingen doorgevoerd, die de oorspronkelijke opvatting van het geheel nochtans ongeschonden lieten.

Deze kerk werd bedacht als levenscentrum van een college. Zoals de hele schoolbouw is ze opgetrokken in Romaanse stijl naar Rijnlands model, maar met een sobere inrichting. De bouwmeesters ervan waren de Heren Gellée en Prémont.

De kerk is toegewijd aan Sint Jan Berchmans.

Jan werd in 1599 te Diest in Brabant geboren. Vanaf 1612 legde hij zich te Mechelen toe op de klassieke studies. In 1616 trad hij daar in bij de Sociëteit van Jezus. In 1618 werd hij naar Rome gestuurd om er zijn studies voort te zetten. Daar overleed hij op 13 augustus 1621 na een kortstondige ziekte. Zijn oprechte vroomheid, ongegunstelde naastenliefde en onverstoorbare goedgezindheid maakten hem bij allen zeer geliefd. Zijn feest valt op 26 november.

DE VOORGEVEL

De voorgevel uit blauwe arduinsteen en roze bouwsteen van de Gileppe verheft zijn apsis langs de Sint-Michielslaan. Hij is versierd met een beeld van de Aartsengel, berschermheilige van het College. Twee Romaanse hoofdingangen rechts en links van de apsis verschaffen toegang tot een oort vooringang, een rechtstreekse verwijzing naar het voorportaal.

BINNENINRICHTING

De binneninrichting is zeer klassiek : drie middenbeuken met een bescheiden dwarsbeuk. Het grondplan is een "Latijns kruis" : de top (het koor) en de basis (achteraan in de kerk) vormen elk een rondvormige apsis.

De monolitische zuilen zijn uit gepolijst Labradorgraniet en blauw gespikkelde roomkleurige Larrys. De kapitelen uit witte Euvillesteen, elk met een verschillend motief, vormen samen met de voetstukken en de baldakijnen van de standbeelden de voornaamste versiering van de binnenkerk.

Het doksaal geeft het kerkschip een bijna rijzige aanblik slanker dan de doorsnee Romaanse gebouwen.

DE STANDBEELDEN

In de middenbeuk staan boven de kapitelen de standbeelden van zes Jezuitenheiligen (te herkennen aan de beginletters op het voetstuk).

1) links opwaarts :

- * De H. Alfonsus Rodriguez (1533-1617), broeder portier in het College van Mallorca, feest op 31 oktober.
- * De H. Franciscus de Hieronymo (1642-1716), apostel van Napels, feest op 2 juli.
- * De H. Stanislas Kostka (1550-1568), Poolse novice, te Rome op 18-jarige leeftijd overleden, feest op 13 november.

2) rechts opwaarts :

- * De H. Petrus Claver (1580-1654), 37 jaar lang apostel van de neger-slaven in Colombia, feest op 9 september.
- * De H. Aloysius van Gonzaga (1568-1591), jonge Italiaanse prins, overleden op 23-jarige leeftijd in dienst van de pestlijders, feest op 21 juni.
- * De H. Franciscus Borgia (1510-1572), onderkoning van Catalonië en derde Algemeen Overste van de Jezuitenorde, feest op 3 oktober.

Behalve de H. Alfonsus Rodriguez en de H. Petrus Claver, werk van Van de Capelle, stammen alle andere beelden uit de werkplaats van beeldhouwer Sinia.

DE VENSTERRAMEN

1. Onderste vensterramen

Ze zijn het werk van de Heer Ganton-Defoin uit Gent.

Rondgaande vanaf de Sacramentskapel (links vooraan) langs de apsis (achteraan) tot de Onze-Lieve-Vrouwkapel (rechts vooraan), volgen we de voornaamste gebeurtenissen uit het leven van Christus :

- Sacramentskapel (links) : Maria Boodschap, Jezus' Geboorte.
- Linkerbeuk : Jezus in de Tempel, Bruiloft te Cana, Gesprek met de Samaritaanse vrouw, Jezus zegent de kinderen.
- Apsis achteraan : Bergrede, Storm bedaard, Jezus bij Martha en Maria, Gedaanteverandering.
- Rechterbeuk : Jezus wandelt op het water, Jezus vergeeft de zondares, Intrede in Jerusalem, Laatste Avondmaal.
- Onze-Lieve-Vrouwkapel (rechts) : Verschijning van de verrezen Heer, Hemelvaart.

2. Koorvensterramen

Ze zijn het werk van de Heer Stalins uit Antwerpen.

*In het midden de H. Drievuldigheid : "Piëta" van de Vader die het kruis ondersteunt ; tussen de Vader en de Zoon, de duif, zinnebeeld van de Geest. Onder de Drievuldigheid, de H. Michaël en Sint Jan Berchmans, patroonheiligen van het College en van de kerk.

*Rond de Drievuldigheid :

- bovenste rij (van links naar rechts) :
De vier Evangelisten (Mattheüs, Marcus, Lucas, Johannes) en de vier Kerkvaders (Gregorius de Grote, Augustinus, Ambrosius, Hieronymus).
- onderste rij :
8 heiligen van de Sociëteit van Jezus (Aloysius van Gonzaga, Franciscus Borgia, Franciscus Xaverius, Ignatius van Loyola, Petrus Claver, Alphonsus Rodriguez)

3. Roosvensters van de dwarsbeuk

- links : "De Boom van Jesse" : rondom de Maagd Maria staan figuren uit het Oude Testament, voorouders van Christus.
- rechts : rondom de H. Jozef, patroonheilige van België, enkele heiligen uit onze nationale geschiedenis of vereerd in Belgische steden.

DE SCHILDERIJEN

Kruisweg

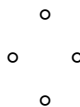
Werk van Ernest Wante. Vóór de eerste statie (linkerzijde) staat een fresco dat Jezus' doodstrijd afbeeldt en na de laatste komt de Verrijzenis.

Timpanen van de Zijdeuren

- links : eerste communie en dood van de H. Aloysius van Gonzaga.
- rechts : twee kentrekken uit de devotie van Sint Jan Berchmans :
bedevaart naar Scherpenheuvel,
belofte de Onbevleete Ontvangenis te verdedigen.

HET ORGEL

Werk van Kerkhoff, beroemd orgelbouwer uit het begin van deze eeuw. Dit groot romantisch orgel met drie toetsenborden, voetklavier en 36 registers gaat door als een van de mooiste muziekinstrumenten van de hoofdstad.

Gelukkig die luisteren naar het woord Gods
en het beleven.
(Lc 11,28)

Komt allen tot mij
die uitgeput zijt en onder lasten gebukt
en ik zal u verkwikken.
(Mt 11, 28)